

RAVNOMJERNI RAZVOJ

Zagreb treba strateški raseliti

Kako je raspodijeljen razvoj Hrvatske, odnosno proizvodnja s obzirom na gradove?

- Nažalost, vrlo loše. Općenito je Zagreb prevelik, prevažan, dominantan, ali i korumpiran.

Dok Zagreb i sjevernije regije imaju prihod i 20.000 dolara po građaninu, te se u

Zagrebu više ne možete voziti automobilom, za to su vrijeme neki dijelovi Slavonije ili Like zapušteni i na rubu siromaštva.

Oko Osijeka i drugdje često dominira siva ekonomija.

Već to pokazuje tranziciju i stihijsko društvo staroga tipa. Dobra je vijest da su regije

sjeverno od Zagreba uspješne. Svi znate za Varaždin i možete doznati detaljnije analize od stručnjaka. U turizmu je Istra, primjerice, priča za sebe, kao i Dubrovnik. Svi se gradovi postupno mogu razviti kao unikatni, specifični i važni, a budući da su prometnice sve bolje, ulazimo u doba gdje ćemo napokon moći bolje raspodijeliti razvoj buduće Hrvatske.

Trenutačno je nacionalni prioritet sustavno mudro i strateški raseliti Zagreb.

To, primjerice, znači imati vrlo jak sveučilišni centar u Splitu te kritički provjeriti sve stereotipe razvojnih "planova" koje su pisali ljudi krivoga mentalnog sklopa.

S prijateljima gradim mrežu kreativnosti

INTERVJU: DAVOR PAVUNA Proslavljeni hrvatski fizičar otkriva kako kroz udrugu Mreža za razvoj i kreativnost - Mrak aktivno pretvara Hrvatsku u naciju znalaca: uvjet za to je nastanak kritične mase od 1,5 posto inženjera

Davor Pavuna pionir je zelene energetike, savjetnik ministarstva u Americi i Kini te savjetnik korporacija u Irskoj, Njemačkoj, Francuskoj, Južnoj Koreji, UK i USA. Napisao je udžbenik o supravodljivosti, uredio 24 stručne knjige, voditelj je programa za kvantnu i funkcionalnu materiju na švicarskom Politehnikumu u Lausannei (EPFL), predsjedava komisijom fizike materije i biofizike zapadne Švicarske te predaje kao gostujući profesor u Parizu, Španjolskoj, Indiji i Australiji.

Što bi Hrvatska trebala činiti u gospodarstvu da bi

doista ušla u Europu, ne samo geografski?

- Važno je to da ne možemo dugoročno nastaviti s nafta-petrokemijom, koja čini gotovo 50 posto ekonomije, te sa 20 posto neke polupreradaivačke industrije i oko 30 posto krhkog kratkosezonskog turizma.

Ako pogledate najnaprednije zemlje svijeta, poput Švicarske, skandinavskih zemalja i Kalifornije, one sve idu na visokoekološku svijest i zaštitu osnovnih resursa: znanja i kreativnosti obrazovanih ljudi te kulturu čistog zraka, vode, hrane, zelene energetike. Prelazi se na

obrazovni sustav koji će potpuno osloboditi i razviti najfinije ljudske potencijale.

Prioriteti gospodarstva ionako se stalno mijenjaju i svakih pet do sedam godina potrebno je novo restrukturiranje, za što su opet nužni dinamični, različito školovani, probuđeni kreativni znalci fleksibilna duha koji će znati stvoriti ekonomiju znanja, kako u svijetu i u EU, tako i u Hrvatskoj.

Zbog čega mislite da je ulazak Hrvatske u EU neaminovan i potreban?

- Nikada nisam bilo što

smatrao neminovnim pa tako ni to. Hrvatska nedvojbeno jest u Europi, u svakom pogledu, osim bolnih ostataka i rana boljševizma. Dok se ne odrekemo i očistimo rane cijelog razdoblja komunizma, koji je i EU jasno osudila, tapkat ćemo.

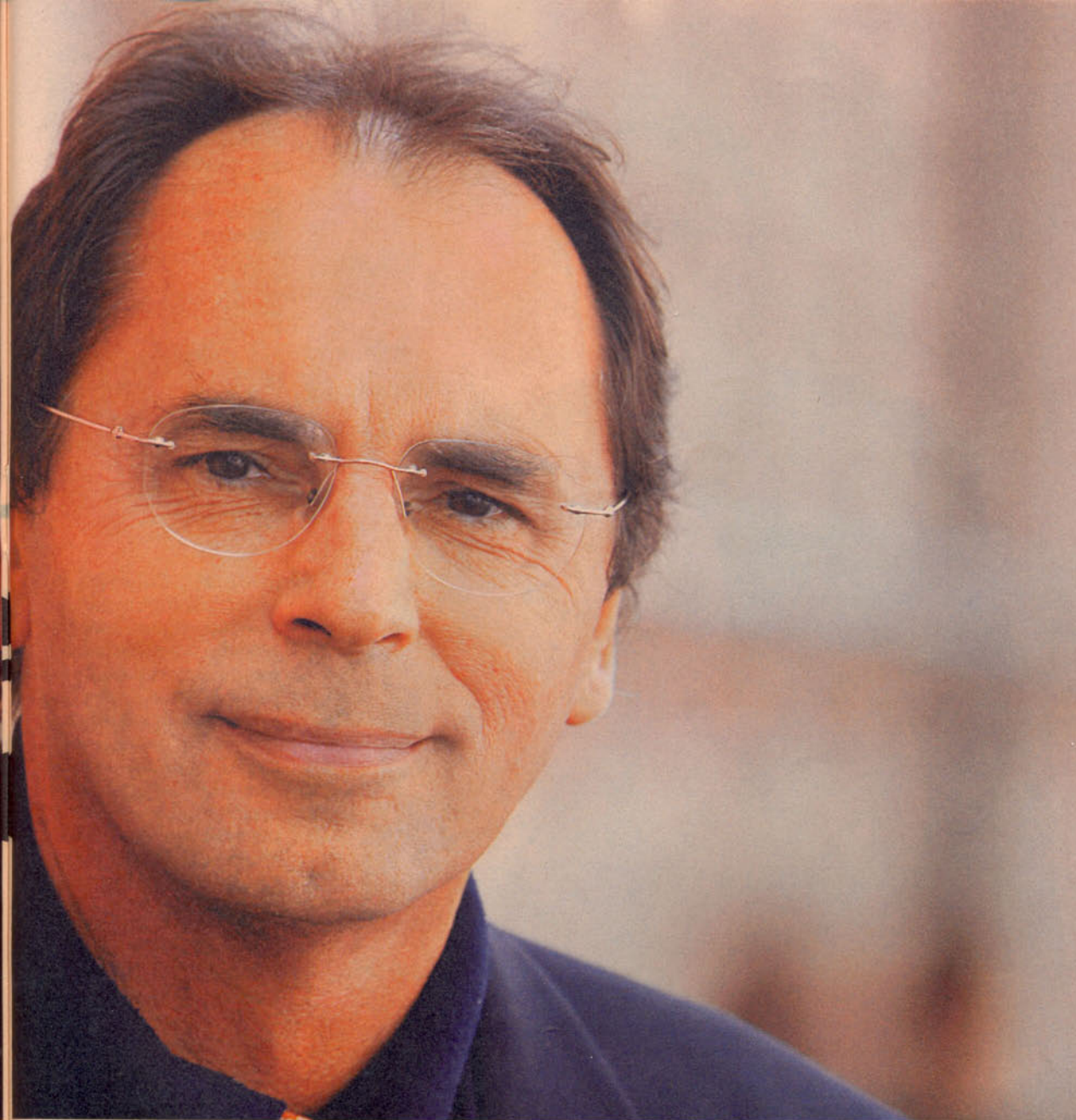
Neke kritičke američke analize pokazuju da se EU može i raspasti jer je birokratska tvorevina Bruxelles sve samo ne pozitivan napredak i ne treba mijesati ideju Europe ljudi s njezinom birokratskom implementacijom, gdje bez sposobnog lobiranja ne možete ništa ostvariti.

Kada pogledamo natjecanje nas znanstvenika na EU projektima, konkretno iz Švicarske koja je EU kompatibilna, to je sve samo ne pravda, znanost ili pošten sustav. Dominiraju veze i poznanstva te razne klike i interesi koji nemaju veze s meritokracijom i znanošću.

S pozitivne strane, članstvo u EU omogućilo bi najsposobnijima dodatnu dinamiku posloводства i lakša umrežavanja te bismo još lakše dobivali infrastrukturnu pomoć. No, tu pomoć treba znati i iskoristiti. Osobno smatram da bi nam bilo mu-

DAVOR PAVUNA voditelj je programa za kvantnu i funkcionalnu materiju na švicarskom Politehnikumu u Lausannei (EPFL)

SNIMIO HRVOJE DOMINIĆ

drije zaživjeti samo EU kompatibilnost poput Švicarske ili Norveške.

Koji je zaokret u mentalitetu nužan da Hrvatska uđe u Europu?

- Više sam Europljanin nego većina Britanaca, i to u svakom pogledu. Većina školovanih Hrvat(ic)a također. Dakle, ne idealizirajmo članice EU i njihove građane. Mi smo jednako dobri ili čak i bolji. Ujedno, već se događa postupna promjena mentaliteta te će oko 2017. završiti prva faza i tada će većini biti jasno sve što govorim.

Moramo ohrabriti sve kreativne, sve dinamične, optimistične i inovativne osobe da se povezuju, stvaraju. Svi se moramo osvijestiti i svaka osoba mora biti svjesna toga da je slobodno, kreativno biće i stvaratelj svoje sudbine.

Kako ocjenjujete sadašnju ekonomsku situaciju? Na kakvim je temeljima postavljena hrvatska ekonomija i u kojem se smjeru sada kreće?

- Osim petrokemije i polupreradaivačke industrije, krhki turizam puni vladinu blagajnu svake godine preko ljeta i malo razveseli naciju, ali pritom raste broj turista, što je ekološki neprihvatljivo i sve se više smanjuje zarada po turistu. Uništavaju se nacionalni parkovi poput Krke, Kornata i ostali jer su ulaznice dostupne svima, a hiperprodukcija, tj. hiperkorištavanje uništavaju i prirodu i ljepote Lijepe naše.

Možda je najjednostavnije opisati Hrvatsku kao divnu, još razmjerno čistu parcelu, zemlju talentiranih ljudi, što je vidljivo u sportu, znanosti, glazbi,

komunikativnosti... Međutim, ti su ljudi loše vođeni i neorganizirani.

Što je specifično hrvatsko, što je hrvatski proizvod i na čemu je temeljen hrvatski identitet?

- Uz poznate hrvatske brendove, poput šahovnice, kravate, penkale, tamburice... možemo razviti dodatne sadržaje poput ekoloških građevina (primjerice, mediteranska kuća od kamena ili ekokuća u Lici) ili ekomedicinskog turizma u čistom okolišu i nadahnutom ambijentu.

Osobito je važno da stvaramo obrtničke tehnologije, odnosno visok stupanj kreativnosti (i ljubavi) u razmjerno niskom tehnološkom postupku. Dakle, time je gotovo svaki proizvod zapravo umjetnina i to mu povećava vrijednost. Danas postoji jako puno

planetarno bogatih ljudi, više od tisuću milijardera i milijuni dolarskih milijunaša koji žele jedino te unikate. Njih slijede brojni nesiromašni koji isto tako žele obrtničke proizvode.

Rijetki su danas oni koji namjerno idu na odmor na betonski dio Španjolske, kupuju "bofl" proizvode i

hranu iz konzervi te obožavaju trećerazredne imitacije. Osim toga, nema smisla ići na velike serije i stvarati digitalne proizvode kada Kina i Tajvan jeftinije i bolje rade.

Međutim, ponudimo li najbolju kolekciju biljnih čajeva s hrvatskog tla, elitna vina i pića, originalne

Ne možemo dugoročno nastaviti s naftnom i petrokemijskom industrijom te krhkim kratkosezonskim turizmom

prehrambene proizvode poput najfinijih odrezaka u cijeloj EU, garantiramo li najkvalitetniju vodu koja nije pakirana u kancerogenoj plastici, mnogi će to htjeti kupiti.

Takvih primjera možete imati beskonačno. Riječ je o viziji i novom hrvatskom stilu u svakom proizvodu. To je integralni dio nove, bolje civilizacije trećeg tisućljeća u kojoj Hrvatska može imati istaknuto mjesto. Moji prijatelji i ja radimo na tome kroz udrugu Mreža za razvoj i kreativnost (Mrak).

Kako od Hrvatske napraviti državu znanja?

- Sustavnim udruživanjem i zajedništvom domaćih i naših inozemnih znalaca te svih prijatelja Hrvatske. Čim dosegemo kritičnu masu od 1,5 posto inženjera i znalaca u društvu, to će se spontano dogoditi - koherencija znanja i znalaca u granularnoj naciji kakva već jest. Naši su znalci jednako dobri, čak i bolji od onih po svijetu, no trebat će nekoliko godina da ih sve umrežimo i dubinski preokrenemo sve negativne trendove.

Upravo to i činim sa svojim brojnim prijateljima. Uspjet ćemo jer je to nezaustavljivo. Postupno ćemo stvoriti novu naciju znalaca. To znam jer to zahtijevaju i moja djeca i moji studenti i svi svjesni u naciji. I upravo je to smisao i cilj mojeg odnedavnog vrlo vidljivog pojavljivanja u medijima.

Koliko je Hrvatska još uvijek čista?

- Globalno, Hrvatska jest

Ako pobijede zagađivači, manipulatori, razni profiteri i globalizatori, za generaciju-dvije neće nas više biti na planetu

razmjerno čista, premda u svakom gradu i selu često postoji poneka svinjarija, od odlaganja smeća koje zagađuje dubinske vode do zagađenja Jadrana, za koje su odgovorni razni Janafi, ili Italija, koja se često pravi luda.

Vlada i institucije morat će prihvatiti da se visok

stupanj korupcije, kojeg smo svi svjesni, ne može tolerirati. U tom segmentu svaka je svjesna osoba važna i nemojmo se libiti djelovati. Ne zaboravimo da je i Hrvatska još puna "kondicioniranih" osoba koje ne vide dalje od svog profita i da imamo još puno taštih lokal-balkanoidnih

ego-faraona.

Najavili ste da ćete otvoriti tvrtke u Hrvatskoj? Koje? Čime će se baviti i na koji će način poslovati?

- To je već uvelike u pogonu. Pogledajte, primjerice, biotehnošku tvrtku Bionzon koja je hrvatska tvrtka s podružnicama u EU, a usko-

POVEZUJE ZNALCE

Davor Pavuna sustavno radi na povezivanju prijatelja Hrvatske, i to je jedan od razloga njegova češćeg pojavljivanja u medijima u posljednje vrijeme

SNIMIO HRVOJE DOMINIĆ

ro i u Koreji i Švicarskoj. Riječ je o briljantnim mladim ljudima s vizijom i znanjem koji su se udružili sa mnom i mojim prijateljima. I nisu jedini, naravno. Spomenuo sam udrugu Mrak, a surađujemo i s EuroDomom. Osim toga, imamo kontakte s Tehnološkim parkom, brojnim inovatorima te umrežavamo sve domaće i strane ulagače. Moj je brat Damir inženjer vizionar i uspješno vodi tvrtku Integra. Suradujemo i s brojnim gradovima te s Biskupijom u Dubrovniku. Imamo i redovnu međunarodnu konferenciju znanstvenih vizionara i surađujemo s ponajboljim hrvatskim institucijama poput IRB-a i našim vrlo kvalitetnim fizičarima, čija predsjednica Silvia Tomić ima briljantne uvide i vizije. Sustavno se povezujemo - svi ekološki svjesni, probuđeni i plemeniti. Hrvatska vrvi divnim pozitivnim ljudima, ali ih zbog medijskih manipulacija često još ne vidimo.

Svi nedvojbeno žele čistu Hrvatsku, zajedništvo, komunikacije i ljubav, gdje će znalci posložiti naciju znanja, a svi ostali pomagati svatko na sebi primjeren i autentičan način.

Upravo je stoga osobito važno imati duh pobjednika i shvatiti da je ono što branimo važno za preživljavanje i za biznis. Ni poslovanje bez zdrave baze i bez čestitosti ne može preživjeti, ni planetarno, ni u Hrvatskoj. Ako zagađivači, razni manipulatori, profiteri i globalizatori pobijede, za generaciju-dvije nas neće biti ni na planetu ni u Hrvatskoj.

Dina Ivan